

*Intervenció psicopedagògica en tècniques
d'estudi per alumnes de cycle superior
d'educació primària i per educació
secundària".*

Universitat Oberta
de Catalunya

Alumne: Alejandro Arjona Caballé

Tutor: Santiago Estañan Vanacloig

Tutora externa: Evelin Blanco Cobo

Practicum II Psicopedagogia

Semestre: Febrer-juny 2015

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ.....	pag.3
CONTEXT D'INTERVENCIÓ: Descripció i anàlisi.....	pag.4
DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE DE PRÀCTIQUES.....	pag.6
FONAMENTACIÓ TEÒRICA I LEGAL.....	pag.17
METES I OBJECTIUS PREVISTOS.....	pag.19
MODIFICACIÓ DEL PLA DE TREBALL PREVIST.....	pag.21
EXPOSICIÓ, ANÀLISI I DISSECCIÓ DELS RESULTATS.....	pag.25
CONCLUSIONS I PROPOSTES.....	pag.31
BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.....	pag.33

INTRODUCCIÓ

Aquest projecte porta per títol " ***Intervenció psicopedagògica en tècniques d'estudi per alumnes de cicle superior d'educació primària i per educació secundària***" i s'emmarca dins de la intervenció psicoeducativa en l'àmbit de l'educació escolar 0-18 anys, la qual inclou temàtiques d'intervenció com:

- Pràctica privada de la professió.
- Assessorament curricular, didàctic i metodològic.
- Orientació i intervenció psicopedagògica per al desenvolupament d'elles capacitats.
- Integració de les TIC en els processos d'ensenyament-aprenentatge.

Ha estat elaborat en funció de les característiques del centre triat de pràctiques i de les característiques i necessitats individuals dels subjectes escollits que atén la tutora.

Concretament la intervenció s'ha centrat en cinc subjectes, un de sisè de primària i quatre d'educació secundària, entre segon, tercer i quart d'ESO.

Al llarg de les diferents fases del projecte, es podrà anar veient la metodologia i recursos emprats, així com la posada en pràctica, les metes i objectius, etc.

A l'hora de realitzar el pla d'intervenció, s'ha partit en tot moment de les valoracions i assessorament de la tutora, intentant que fos un reforç de la seva feina i que no interferís en el seu treball programat amb els diferents subjectes.

La intervenció i participació en el centre ha estat de col·laboració en totes les tasques i la funció de la tutora ha estat: ajudar, assessorar i aconsellar en tot el procés.

CONTEXT D'INTERVENCIÓ: DESCRIPCIÓ I ANÀLISI.

L'objectiu del Practicum era aprofundir mitjançant la pràctica en un context d'intervenció psicopedagògic i desenvolupar un projecte amb la finalitat de reconèixer les característiques pròpies de la intervenció.

En el meu cas, el centre de pràctiques escollit és una institució privada on es parteix d'un context d'intervenció, en el qual es porten a terme pràctiques educatives d'educació no formal.

El centre Thaïs és un dels centres més reconeguts a Tarragona ja que els avala un trajectòria professional de més de 12 anys.

Compta amb dues directores que són les encarregades de realitzar una entrevista i valoració inicial dels casos i posteriorment es deriven a les diferents professionals que configuren el centre.

L'equip de professionals està format per: dues psicopedagogues, sis logopedes, dues psicòlogues i dues pedagogues.

Entre elles, està Evelin Blanco, psicòloga, psicopedagoga i neuropsicòloga amb una àmplia experiència professional en el camp. A més, és professora associada de l'àrea de psicologia de la universitat Rovira i Virgili, on imparteix l'assignatura de psicologia de l'educació i s'encarrega dels Practicums de psicologia i magisteri infantil i de primària. Ha estat la meua tutora durant els meus practicums al centre.

Les funcions que realitza al centre són:

1. **Diagnòstic i valoració psicopedagògica dels infants i adolescents que arriben al centre:** La psicopedagoga administra tests i proves amb l'objectiu de detectar mancances o necessitats que puguin presentar els usuaris i així dissenyar un pla d'actuació.

2. **Atenció a les necessitats específiques de l'infant o adolescent:** Donar suport personalitzat als infants i adolescents mitjançant reforços i reeducacions amb l'objectiu de potenciar les àrees on es presenten les dificultats així com donar estratègies per a què l'usuari pugui ser més autònom en les seves tasques i en l'organització d'aquestes.

3. **Assessorament i acompanyament a les famílies:** Mitjançant entrevistes amb la famílies, la psicopedagoga fa un seguiment de l'alumne, informa del treball que es durà a terme i proporciona estratègies per treballa a casa.

4. **Suport específic al professorat extern dels infants i adolescents que arriben al centre:** La psicopedagoga es coordina amb els diferents tutors/es dels centres escolars on assisteixen els nens i adolescents on assessora i orienta als diferents docents sobre les estratègies organitzatives i didàctiques que s'han de seguir per aconseguir una millora.

5. **Coordinació amb altres institucions externes (escoles, EAP, CSMIJ):** La psicopedagoga realitza reunions amb els diferents professionals d'altres institucions per fomentar una col·laboració i comunicació entre tots els agents implicats.

Els destinataris del centre Thaïs són, en la gran majoria, infants i adolescents que presenten dificultats en l'aprenentatge i que necessiten atenció especialitzada que els permeti adquirir les estratègies necessàries per evolucionar tant en el seu procés d'aprenentatge com en el seu desenvolupament integral.

La situació socioeconòmica i cultural dels usuaris és de tots els àmbits ja que se pot accedir tant des de l'àmbit privat com per mitjà de beques que realitza el centre.

La finalitat del centre és la d'oferir els serveis d'atenció psicològica, logopèdica i psicopedagògica duent a terme tasques de valoració, avaluació, diagnòstic i tractament tant de dificultats d'aprenentatge, de llenguatge i comunicació, emocionals, etc.

Els serveis que ofereixen més detallament són:

- **Pedagogia i psicopedagogia:**
Porten a terme els treballs relacionats amb les dislèxies, dèficits d'atenció amb o sense hiperactivitat, disgrafies, dificultats en l'adquisició de les destreses bàsiques, dificultats en la lecto-escritura, retard en els aprenentatges escolars així com treballar les capacitats individuals de cada usuari i potenciar l'autonomia i l'organització de les tasques mitjançant les tècniques d'estudi.
- **Logopeda:**
Atén els casos relacionats amb els trastorns del llenguatge així com: dislàlies, disàtries, disfèmies, hipoacúcies i problemes amb la veu.
- **Psicologia:**
S'encarrega dels temes relacionats amb problemes emocionals, problemes de conducta, trastorns d'ansietat, orientació escolar per l'alumnat de secundària, teràpia familiar així com assessorament i orientació a pares i mestres.

El centre té un horari de tarda i realitza sessions de 45 minuts als nens més petits i sessions d'una hora als nens més grans.

Com a institució privada, parteix d'un conjunt de principis d'actuació, normes de funcionament, etc. i com a equip multi professional segueixen la idea de construcció col·laborativa en el context d'assessorament.

DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE DE PRÀCTIQUES

El pla de treball presentat amb anterioritat es va elaborar per realitzar-lo en el mateix centre de pràctiques que el Practicum I, amb l'avantatge que ja coneixia el context d'intervenció i s'havia fet un seguiment dels casos que han estat necessaris per portar a terme aquest projecte.

El Practicum I va ser necessari per conèixer les tasques que realitza un psicopedagog/a en un context específic i real, com està organitzat el centre, com es realitza l'assessorament a les famílies i a les escoles, així com es porten a terme les avaluacions i els diagnòstics, etc.

Tal i com es va esmentar en el pla de treball, aquest projecte sorgeix de les meves observacions durant el Practicum I, on vaig observar que alguns subjectes que atén la meva tutora, sobretot d'educació secundària, inverteixen moltes hores en l'estudi sense aconseguir els resultats esperats, fet que pot portar a un estat de desmotivació o sentiment de fracàs.

El projecte es basa en l'ensenyament i aplicació de tècniques d'estudi amb els alumnes.

Les tècniques d'estudi són aquelles activitats específiques que s'aprenen mitjançant la pràctica i ofereixen la possibilitat de millorar i corregir les tècniques adquirides amb anterioritat, a practicar habilitats bàsiques per a qualsevol aprenentatge, amb l'objectiu bàsic d'aprofitar de forma òptima el temps que s'hi dedica a l'estudi.

A més, l'alumne pren consciència i interioritza un mètode d'estudi adequat que podrà ser aplicat a tota la seva trajectòria acadèmica.

El projecte té com a objectius, entre d'altres:

- Augmentar i optimitzar l'aprenentatge.
- Fomentar l'autoestima, la seguretat i l'autonomia.
- Disminuir la sensació de fracàs.
- Rendibilitzar el temps i l'esforç.

Els **continguts** estan classificats en:

- ✓ **Conceptuals:** Factors interns i externs de l'estudi i el coneixement de diverses tècniques de síntesi (subratllat, esquema, mapa conceptual, resum, etc).
- ✓ **Procedimentals:** Organització i planificació de les tasques, amb horaris d'estudi coherents i eficaços; la comprensió i la eficàcia lectora.
- ✓ **Actitudinals:** Motivació cap a l'estudi per dotar de significativitat i funcionalitat el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Pel que fa a les **característiques dels subjectes**, tots ells compartien una sèrie d'indicadors comuns, entre els quals es poden destacar:

- **Careixen d'un sistema eficaç de treball:** Apunts incomplets, dificultats per entendre aquests, no tenen una visió global del treball, no fan els deures al seu moment, etc.
- **No saben com estudiar una matèria:** Desconeixen les diverses tècniques (lectura inicial, lectura comprensiva, subratllat, resum, memorització, repàs, etc.)
- **Desorganització:** No tenen fixades unes hores determinades ni un lloc adequat per començar l'estudi.
- **Perden molt de temps:** Interrompen freqüentment l'estudi, llegeixen sense entendre, etc.
- **Falta de planificació:** Molts estudiants no saben organitzar-se el temps per realitzar els deures o les tasques diàries. Tampoc saben anticipar-se o planificar la setmana quan tenen exàmens. Se'ls acumula la feina i no tenen temps per fer els repassos necessaris.

Qüestionari passat durant el procés de diagnòstic:

Durant la fase 3, la tutora va passar el qüestionari CETI als diferents subjectes, on vaig tindre l'oportunitat de veure la seva administració i observar la seva correcció.

He de dir que l'administració de la prova ens va ocupar quasi tota la sessió amb cadascun dels subjectes ja que conté moltes preguntes i la seva correcció no és senzilla

El test CETI (cuestionario de estudio y trabajo intelectual) va ser elaborat per Yuste i es presenta en dos nivells: mitjà i superior.

El nivell mitjà està destinat a usuaris de primària i ESO mentre que el nivell superior va enfocat a alumnes de batxillerat, cicles formatius o universitaris.

Aquest qüestionari consta de 80 preguntes i té com a objectiu l'avaluació de les tècniques d'estudi i el treball intel·lectual mitjançant quatre àrees generals que avaluen set aspectes:

L'àrea condicionaments previs avalua les actituds i l'ambient extern.

Les actituds fan referència a la correcta assimilació de la motivació que impulsa a la voluntat d'estudiar.

En l'ambient extern s'avaluen les circumstàncies externes com: lloc d'estudi, postura, temperatura, temps, distraccions, etc.

L'àrea de previsió s'encarrega d'avaluar la planificació que fa referència a la previsió i com s'elaboren els temes d'estudi.

L'àrea d'instruments auxiliars avalua els temes relacionats amb la lectura i l'escriptura.

Per últim, l'àrea de treball personal s'encarrega d'avaluar:

- El mètode actiu que es referix al sistema emprat pel moment d'estudi.
- La concentració: intensitat i duració de l'atenció durant l'estudi.
- L'aprofitament a classe que fa referència a l'esforç actiu posat en les classes.
- L'espontaneïtat que fa referència als problemes que tenen els estudiants per reconèixer petites deficiències.
- L'ambient extern.
- L'actitud.

Realitzant l'estudi global de les dades obtingudes es pot confirmar la heterogeneïtat de la mostra ja que els resultats han estat diferents.

Pel que fa als subjectes:

- **Subjecte 1:** Li manquen les destreses relacionades amb les àrees d'actitud i espontaneïtat, on ha tret una puntuació inferior de la resta d'àrees avaluades.
- **Subjecte 2:** Les àrees relacionades amb l'ambient extern, l'actitud, la planificació i la concentració han estat baixes.
- **Subjecte 3:** Ha donat les puntuacions més baixes en les àrees d'ambient extern i espontaneïtat.
- **Subjecte 4:** Les puntuacions més baixes les hem trobat en la planificació i actitud.
- **Subjecte 5:** Ha donat puntuacions baixes en totes les àrees.

Un cop analitzats els resultats vam fer una valoració de cadascun d'ells per planificar els aspectes que cal treballar i quines àrees s'han de reforçar així com la temporalització de les diferents activitats.

S'ha procurat proporcionar eines, elaborar i aportar material nou per treballar les tècniques d'estudi, de manera que aquest fos més visual, fàcil d'entendre i que les sessions fossin més dinàmiques. A més, s'ha tingut en compte que sigui un complement de treball al que realitza la tutora del centre.

Cal apuntar que els subjectes havien treballat en algunes sessions alguns aspectes de les tècniques d'estudi però sense partir de les bases que caracteritza a aquesta metodologia.

L'horari habitual dels subjectes i de la meva estada a pràctiques ha estat :

<u>HORARI</u>	<u>DILLUNS</u>	<u>DIMECRES</u>
17'30-18:15		Subjecte 3
18:15-19:00	Subjecte 1	Subjecte 1
19:00-19:45		Subjecte 4
19:45-20:45	Subjecte 2	Subjecte 5

La resta d'hores van dedicades al seguiment d'altres casos atesos per la psicopedagoga del centre i la preparació de material, fins a arribar a 75 hores totals que conformen el Practicum II.

A continuació es presenten **les 6 fases** que es van pensar per dur a terme a la pràctica. En cada una trobarem: Els objectius proposats, activitats, instruments i tècniques i per últim, els indicadors d'avaluació.

FASE 1: Conèixer i analitzar la demanda

DATA: 4/3 al 11/3

HORES: 6h.

OBJECTIUS:

- Obtenir informació sobre els subjectes que formaran part de la intervenció.
- Observar els subjectes a les sessions.
- Consensuar punts de treball amb la tutora.

Destinataris: Tutora i practicant.

ACTIVITATS I CONTINGUTS:

- Observació i reconeixement de l'entorn.
- Observació de la feina i tasques de la tutora del centre.
- Conèixer els casos dels subjectes que atén la tutora.
- Conèixer les activitats que es realitzen a les sessions.
- Conèixer els instruments d'avaluació en les diferents modalitats.

INSTRUMENTS / TÈCNIQUES:

- Observacions al despatx d'intervenció.
- Reunions amb la tutora.
- Observacions en les sessions amb els subjectes.
- Registre de les sessions per escrit.

INDICADORS D'AVAUACIÓ:

- Valoració del perfil de cada subjecte per conèixer: estratègies d'aprenentatge, característiques cognitives i intel·lectuals.
- Reunions amb la tutora per la resolució de dubtes.

FASE 2: Recollida d'informació.
HORES: 10h.

DATA: 16/3 al 23/3

OBJECTIUS:

- Escollir els casos que formaran part de la intervenció.
- Obtenir informació i recursos sobre les diferents tècniques d'estudi.
- Conèixer el funcionament de programes educatius: Examtime, Claroread, claroideas, etc.
- Conèixer l'aplicació i funcionament del test CETI.

Destinataris: Tutora i practicant.

ACTIVITATS I CONTINGUTS:

- Recerca de material i recursos sobre les tècniques d'estudi.
- Tria de casos per a la intervenció.
- Llistat d'activitats i material a utilitzar.
- Informació sobre programes d'innovació educativa com: Examtime, Claroideas, Claroread i qüestionari sobre hàbits d'estudi, CETI.
- Reflexió i posada en comú amb la tutora.
- Atenció de les necessitats que puguin sorgir durant les sessions.

INSTRUMENTS I TÈCNIQUES:

- Lectura de llibres i ús d'Internet per la recerca d'informació.
- Buidatge de les idees principals.
- Reunions amb la tutora.
- Resolució de dubtes.

INDICADORS D'AVUACIÓ:

- Valorar el material de recerca obtingut amb la col·laboració de la tutora.
- Reunions amb la tutora.

**FASE 3: Elaboració d'un pla d'intervenció.
HORES: 10h.**

DATA: 30/3 al 22/4

OBJECTIUS:

- Elaborar el pla de treball amb l'ajuda de la tutora.
- Observar l'aplicació del test CETI als diferents subjectes.
- Valorar les necessitats de cada subjecte.
- Elaborar les activitats del pla de treball.
- Consensuar amb la tutora els objectius a treballar.

Destinataris: Subjectes 1, 2, 3, 4 i 5.

ACTIVITATS I CONTINGUTS:

- Administració del test CETI.
- Concreció dels objectius que es volen aconseguir i dels criteris d'avaluació.
- Planificació i temporalització de les activitats:
 - ✓ Factors ambientals.
 - ✓ Factors personals: La motivació i actitud.
 - ✓ La planificació.
 - ✓ El mètode: el subratllat, el resum, l'esquema, els mapes conceptuals, Examtime, el repàs, la pressa d'apunts, l'examen, Brain Gym, etc.
 - ✓ Aprofitament en classe.
- Elaboració de material didàctic.
- Col·laboració activa en les sessions.

INSTRUMENTS I TÈCNiques:

- Recollida d'informació.
- Test CETI.
- Programa EXAMTIME.
- Reunions amb la tutora.
- Registre i anotació del seguiment.

INDICADORS D'AVAlUACIÓ:

- Resultats del test CETI.
- Planificació del material per a cada sessió.
- Registre de les sessions

FASE 4: Intervenció segons el que s'hagi establert en el pla
27/5 HORES: 38h.

DATA: 27/4 al

OBJECTIUS:

- Posar en pràctica la metodologia de treball.
- Elaborar material interactiu sobre les diferents tècniques.

Destinataris: Subjectes 1, 2, 3, 4 i 5.

ACTIVITATS I CONTINGUTS:

- Realització i posada en pràctica de les activitats planificades.
- Utilitzar el material elaborat anteriorment.
- Col·laboració activa en les sessions.
- Anotació de les diferents dades que vagin sorgint així com possibles errors de les activitats.

INSTRUMENTS I TÈCNIQUES:

- Programació de les activitats i materials a utilitzar.
- Utilització de power points i posada en pràctica sobre els diferents blocs de continguts.
- Enregistrament de les dades per fer un seguiment de la intervenció.
- Assessorament de la tutora.
- Reunions amb la tutora.

INDICADORS D'AVUACIÓ:

- Registre de les sessions per escrit.
- Registre de les diferents activitats.

FASE 5: Anàlisi i interpretació. Avaluar el procés de treball
HORES: 6h

DATA: 13/5 al 21/5

OBJECTIUS:

- Analitzar el pla de treball.
- Avaluar l'assoliment dels continguts.
- Valorar el material elaborat.

Destinataris: Tutora i practicant.

ACTIVITATS I CONTINGUTS:

- Reflexió i posada en comú amb la tutora de les activitats realitzades.
- Valoració de les necessitats que hagin sorgint durant les sessions.
- Avaluació del pla de treball.
- Valoració dels recursos utilitzats.
- Grau d'assoliment dels objectius proposats.
- Tasques comparatives entre l'inici i la finalització del pla de treball.
- Proposta de millora.

INSTRUMENTS I TÈCNiques:

- Criteris d'avaluació marcats en el pla de treball.
- Recollida de les conclusions en un diari de camp.
- Assessorament de la tutora.
- Memòria final recollint el procés i les valoracions.

INDICADORS D'AVAlUACIÓ:

- Revisar el progrés obtingut des de la situació inicial.
- Plantejar propostes de millora.
- Valorar les sessions així com les tècniques utilitzades.
- Registre de les sessions per escrit.

FASE 6 : *Valoració del procés i continuïtat.*

DATA: 26/5 al 3/6

HORES: 5h

OBJECTIUS:

- Valorar la metodologia de treball.
- Avaluar la intervenció a nivell psicopedagògic (materials, tècniques...).
- Avaluar el procés de cada subjecte i valorar-ne els resultats de forma conjunta amb la tutora.
- Preveure la continuïtat del procés.

ACTIVITATS I CONTINGUTS:

- Valoració de l'efectivitat de les tasques utilitzades.
- Elaboració de la memòria del pla de treball.

INSTRUMENTS I TÈCNIQUES:

- Elaboració de la memòria final.
- Coordinacions amb la tutora, per valorar el seu seguiment en els diferents contextos.
- Revisar el diari de camp de tots aquells aspectes rellevants de la meva estada a pràctiques.

INDICADORS D'AVUACIÓ:

- Avaluar la meua estada a pràctiques.
- Seguiment i valoració de la tutora.
- Valorar els propòsits inicials amb els resultats finals.
- Registre de les sessions per escrit.

METODOLOGIA

La metodologia de treball ha estat basada en **la concepció constructivista de l'ensenyament-aprenentatge**, que implica que el coneixement és un procés mental constructiu de l'individu que es desenvolupa de manera interna conforme aquest interactua amb el seu entorn, l'ensenyant i els continguts, amb la finalitat d'integrar el nou aprenentatge als esquemes de coneixement previs.

Aquesta concepció s'ha treballat mitjançant una visualització de diferents power points de cada bloc que conformen les tècniques d'estudi amb l'objectiu que sigues més lúdic, visual i senzill per als subjectes.

En tots els casos, abans de començar la sessió dels continguts de cada bloc, s'activaven els coneixements previs de cada subjecte mitjançant unes preguntes sobre la temàtica que es presentava, amb l'objectiu de realitzar un anàlisi i avaluació més precisa i veure posteriorment la diferència entre el que sabien anteriorment els subjectes i el que havien après després de la sessió.

El material elaborat (power points) pretenia una conscienciació sobre la pròpia tasca i a l'hora fomentar la motivació per aprendre tenint en compte les pròpies dificultats. En definitiva, es pretenia ensenyar-los a aprendre i què poden fer per aprendre millor.

La intervenció s'ha realitzat de manera **individual** amb cadascun dels subjectes.

Pel que fa al material elaborat per a les diferents sessions, us deixo el enllaç del bloc on podeu consultar-ho i descarregar-ho:

<http://alexeduca2.blogspot.com.es/>

AVALUACIÓ

El tipus d'avaluació utilitzada ha estat **continua i formativa**. **L'observació directa i sistemàtica i la rúbrica** per a cada bloc de continguts han estat els instruments principals de l'avaluació.

FONAMENTACIÓ TEÒRICA I LEGAL

Partint de les característiques específiques del context d'intervenció, en aquest cas, una institució d'educació no formal, el present projecte es fonamenta per una **intervenció d'orientació professional i constructivista** (Monereo i Solé, 1996), com a marc global explicatiu dels processos de construcció d'un context de col·laboració entre els professionals que intervenen des de la institució no formal i altres professionals que intervenen en el desenvolupament de les accions educatives en contextos formals, els centres escolars.

En aquest cas es diferencien dos nivells explicatius:

- ❖ **El nivell interpersonal**, en el qual es construeixen les dinàmiques d'interacció social amb la finalitat d'afavorir el desenvolupament col·laboratiu entre els professionals.
- ❖ **La dimensió individual**, el coneixement professional compartit que es construeix entre el psicopedagog/a i els diferents professionals amb qui col·labora.

Pel que fa a **les tècniques d'estudi**, la perspectiva de l'aprenentatge d'aquestes es fonamenta en la **psicologia conductista** de **Skinner, Bloom i Covington (1985), Winster i Mayer (1986)**, etc. on s'emfatitza el desenvolupament d'habilitats amb independència dels objectius educatius, tractant d'entrenar als alumnes en tècniques, reforçant mecanismes d'aprenentatge amb l'objectiu que obtinguin estratègies per les tasques específiques que han de realitzar.

La tendència d'aprendre a aprendre, té els seus orígens en la **psicologia humanista** de **Rogers i Kelly**. En aquesta tendència tracta de què l'alumne explori les seves pròpies potencialitats i desenvolupi les estratègies pròpies per la comprensió i significat de l'objecte d'estudi.

Els estudis fets per **Yuste (1987)** i **García Nieto (1989)** conflueixen amb la premissa que els alumnes millor qualificats i amb puntuacions més elevades corresponen a aquells que han utilitzat unes tècniques d'estudi durant la seva preparació.

"Las estrategias de apredizaje pueden perfeccionarse por medio de técnicas de estudio y para ello se precisan actuaciones con los alumnos, hechas de un modo organizado durante bastante tiempo e integradas en el currículum escolar" (Yuste, 1987)

D'altra banda, en l'obra **d'Álvarez i col·laboradors (1988)** s'analitzen els diferents models de programes sobre mètodes d'estudi:

- ✚ **El model d'habilitats per l'estudi**: Aquest model parteix de la idea de què el deficient rendiment de l'alumne ve determinat per l'existència de inadequades habilitats per l'estudi.

- ✚ **Model d'ajuda psicològica en l'estudi:** Aquest model es basa en les característiques personals de l'alumne que interactuen amb la metodologia de l'estudi.
- ✚ **El model integrat de programes de mètodes d'estudi:** Aquest model té present l'adquisició d'una sèrie d'estratègies:
 - Estratègies primàries: Fan referència a la relació directa de l'estudiant amb el contingut i l'adquisició de la informació.
 - Estratègies de reforç: Facilitin a l'alumne l'establiment de metes i la planificació del seu aprenentatge.
 - Estratègies motivacionals: Ajuden a l'alumnat amb la responsabilitat del seu propi rendiment.
 - Estratègies institucionals: Fan referència al conjunt de mesures que els diferents agents educatius han de facilitar.

Actualment es concedeix gran importància en el medi escolar, a les tècniques d'estudi i a tots els condicionaments i circumstàncies del treball intel·lectual amb l'alumnat.

La **LOE** no sols fa referència a una ordenació de l'educació sinó que inclou una renovació de continguts i d'experiències d'aprenentatge.

Entre els principis teòrics d'aquest nou currículum, es destaca la necessitat de que l'alumnat construeixi aprenentatges significatius i no repetitius. Partint d'aquí, podem dir que el treball de les tècniques d'estudi està relacionat amb les diferents àrees i amb l'adquisició d'elles **competències bàsiques**, sobretot amb les competències: d'aprendre a aprendre i autonomia i iniciativa personal.

A continuació es presenta una relació entre els objectius de les tècniques d'estudi i les competències implicades:

Objectius Tècniques d'estudi	Competències bàsiques
<p>Analitzar les condicions que afavoreixen i dificulten el propi estudi.</p> <p>Aplicar les condicions adients a una correcta planificació.</p> <p>Desenvolupar les capacitats intel·lectuals per poder obtenir un millor rendiment escolar: percepció visual, observació, associació, memorització, lògica i estratègia.</p> <p>Aplicar les capacitats apreses al treball diari d'estudi.</p>	<p>C7- Competència per aprendre a prendre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reconèixer les pròpies capacitats intel·lectuals, emocionals i físiques. - Disposar d'un sentiment de competència general. - Adquirir autonomia en l'aprenentatge. - Organitzar i planificar els aprenentatges i la pròpia feina. <p>C8- Autonomia i iniciativa personal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adquirir i aplicar valors i actituds personals.

<p>Planificar el temps de treball i estudi.</p> <p>Utilitzar i aplicar de forma específica les tècniques d'estudi en diversos contextos i amb diferents finalitats.</p>	<p>- Transformar les idees en accions.</p>
---	--

El marc teòric del projecte es basa en **l'enfocament constructivista de l'ensenyament i l'aprenentatge**, on l'alumne és el protagonista del procés de construcció del seu coneixement i des d'una **perspectiva sistèmica i global**, on l'aprenentatge es concep com un procés de construcció interna i es facilita una relació significativa entre les activitats que es realitzen en l'entorn acadèmic, cultural i social en que viu l'alumne.

La Teoria genètica de l'aprenentatge de Piaget afirma que les persones entrem en conflictes cognitius quan hem d'interpretar la nostra realitat externa, establint una relació entre el coneixement que ja tenim i la nova informació.

El concepte d'aprenentatge significatiu ens l'aporta **la Teoria de l'aprenentatge d'Ausubel**, on l'alumne aprèn significativament quan construeix els seus propis sabers, partint dels coneixements previs que té, per tant, les activitats que es proposin han de ser funcionals i útils.

La Teoria sociocultural de Vigotski ens dona les pautes de que és capaç de fer l'alumne sol i fins on pot arribar amb suport (zona de desenvolupament proper), per tant, les activitats s'han de situar en aquesta zona.

La Teoria de l'Atribució de causalitat, basada en Weiner i relacionada amb la motivació acadèmica, ens indica que els alumnes poc motivats, atribueixen els èxits a causes externes i els fracassos a la pròpia incapacitat intel·lectual. Cal buscar un equilibri entre les exigències del curs, l'esforç i el nivell d'aspiracions.

La Teoria del con de l'aprenentatge d'Edgar Dale, ens indica que només recordem el 10% del que llegim, el 20% del que escoltem i el 30% del que visualitzem. Si anem combinant tots els sentits en diferents activitats podem arribar a recordar el 70% o 90% del que fem o estudiem

LEGISLACIÓ

Pel que fa a l'Administració Educativa, en la **Llei General d'Educació**, del 4 d'agost de 1970, al llarg del seu articulat ressalta la importància de " l'adquisició d'hàbits d'estudi i treball"(art.1º,2).

En la **Llei Orgànica de ordenació del Sistema Educatiu (LOGSE)** en el títol preliminar, article 1º,1,c, es senyala com un dels fins del sistema educatiu espanyol, previst ja en la Llei orgànica 8/1895, de 3 de juliol, Reguladora del dret a l'Educació, "l'adquisició d'hàbits intel·lectuals i tècniques de treball".

La **LOE, Llei Orgànica 2/2006**, del 3 de maig d'educació, recull en una de les vuit competències bàsiques, concretament en la competència bàsica d'aprendre a aprendre: " *La capacitat per prosseguir i persistir en l'aprenentatge, organitzar el propi aprenentatge, el que comporta a realitzar un control eficaç del temps i la informació...*" per tant, aquesta competència treballa des de dues dimensions: l'adquisició de les pròpies capacitats intel·lectuals dins del procés d'aprenentatge i de les estratègies necessàries per a desenvolupar-les.

Per últim, la **LOMCE, Ley Orgánica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa**, continua tenint presents aquestes competències bàsiques en l'article 2 del Reial Decret 126/2014, mitjançant les competències *d'aprendre a aprendre i sentit de la iniciativa i esperit emprenedor*.

METES I OBJECTIUS PREVISTOS

Tenint en compte la temàtica i la línia mestra del projecte, l'objectiu essencial i clau era:

Instruir en tècniques d'estudi.

A partir d'aquest objectiu general, trobem d'altres íntimament lligats i portats a terme en les diferents fases:

- Augmentar i optimitzar l'aprenentatge.
- Millorar el rendiment acadèmic.
- Fomentar l'autoestima, la seguretat i l'autonomia.
- Disminuir la sensació de fracàs.
- Rendibilitzar el temps i l'esforç.
- Fomentar una actitud activa envers l'estudi.
- Desenvolupar un mètode d'estudi propi.
- Potenciar les aptituds personals(lectura, anàlisi, comprensió, síntesi,etc.).

Pel que fa als blocs de continguts treballats podem especificar els següents objectius:

BLOCS DE CONTINGUTS	OBJECTIUS ESPECÍFICS
Factors externs	<ul style="list-style-type: none"> • Informar als subjectes sobre les condicions ambientals que afavoreixen l'estudi. • Facilitar la reflexió sobre la pròpia situació ambiental a casa.
Factors interns	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar l'actitud envers l'aprenentatge. • Potenciar la memòria i l'atenció.
La planificació	<ul style="list-style-type: none"> • Aprofitar el temps dedicat a l'estudi (no estudiar més del que és necessari ni malgastar el temps). • Estalviar energia. • Afavorir la concentració. • Fomentar la creació de l'hàbit d'estudi. • Obtenir una satisfacció del compliment, de l'aprenentatge i dels resultats.
El mètode	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar les idees principals d'un text. • Posar en pràctica la tècnica del subratllat.

La síntesi	<ul style="list-style-type: none"> • Realitzar lectures comprensives. • Desenvolupar la capacitat d'expressió pròpia. • Obligar a realitzar un estudi actiu. • Obligar a cercar lògica en un text. • Identificar i seleccionar els conceptes i idees principals. • Triar el concepte més general o important i definir-lo. • Ordenar a partir del concepte principal la resta, segons el seu grau de generalitat dins del mapa. • Relacionar els conceptes entre sí, triar les paraules que mostrin millor el tipus de relació entre ells. • Cercar totes les relacions possibles entre els conceptes. • Posar en pràctica la elaboració de resums, esquemes i mapes conceptuals.
El repàs L'assistència a classe Els exàmens	<ul style="list-style-type: none"> • Facilitar el repàs. • Identificar la tipologia d'exàmens. • Informar sobre la manera més eficient de prendre apunts.

A nivell personal, els meus objectius han estat:

- Observar l'alumnat, el procés de diagnòstic i de seguiment.
- Observar del model psicopedagògic del centre i de la psicopedagoga que porta a terme amb l'alumnat.
- Intervenir amb determinats subjectes.
- Elaborar material específic sobre la temàtica.
- Participar en portar a terme del projecte.
- Avaluar les activitats i la metodologia portada a terme.

MODIFICACIÓ DEL PLA DE TREBALL PREVIST

Mitjançant els practicums hem anat aprenent a desenvolupar-nos dins l'àmbit de la psicopedagogia i sobre les tasques que realitza un psicopedagog/a, tenint en compte una sèrie de factors: àmbit d'intervenció, característiques dels subjectes, entorn social i personal, dificultats, etc.

Com a qualsevol professió, sempre apareixen unes dificultats que per molt petites que siguin, s'han d'acabar reconduint.

En el meu cas, la dificultat amb la que m'he trobat ha estat el temps.

Tot i que l'hem gestionat de la manera més eficaç que hem sabut, sovint he tingut la sensació de que em faltava temps per portar a terme el projecte, sobretot amb les activitats pràctiques que duien a terme amb els subjectes.

Això ha fet que modifiquéssim les dates de la fase 4 principalment, amb la finalitat de realitzar les activitats al complet per a que els subjectes poguessin aprendre el màxim possible i portar a terme una avaluació més acurada.

La modificació inicial la trobem en la posada pràctica dels blocs de continguts amb els diferents subjectes.

En un principi, després d'analitzar els resultats del test CETI, es va pactar realitzar els blocs de continguts que quedaven més afectats segons el test o que eren més necessaris per als subjectes.

Com els blocs de continguts portaven una seqüenciació i eren tots importants, vaig pensar en posar-los tots a la pràctica amb tots els subjectes. A la tutora del centre li va semblar una bona idea ja que així veuríem quines dificultats sorgien en cadascun dels blocs i d'altra banda, es podrien fiançar la majoria d'hàbits, estratègies i tècniques amb tots els subjectes.

Tot i això, el projecte no ha sofert moltes variacions del pla de treball entregat anteriorment.

Pel que fa a les **fases 1 i 2**, els objectius s'han aconseguit en les dates pactades. Durant aquestes fases, la tutora em va facilitar informació, material i assessorament de tot el que necessitava.

Durant la **fase 3**, la tutora va administrar el test CETI als diferents subjectes. El fet de que consti de 80 preguntes ens va fer ocupar el 100% del temps en la seva administració durant les sessions així com la seva correcció.

D'altra banda, aquesta fase coincideix amb les vacances de Setmana Santa, el que fa que un dilluns, festiu a Catalunya, el centre no obre les portes.

Aquests fets ens fan prolongar aquesta fase a una setmana més però amb els objectius assolits.

Durant la **fase 4**, portem a terme els diferents blocs de continguts. Aquests contemplen molts conceptes i la posada en pràctica de les diferents tècniques d'estudi mitjançant els exercicis elaborats ens ocupen 4 sessions més de les pactades al pla de treball.

Els objectius d'aquesta fase s'assoleixen a data de 3/6/15.

Per últim, referent a les **fases 5 i 6**, els objectius s'assoleixen a data de 10/6/15, on analitzem mitjançant una reunió els termes següents:

- L'assoliment dels objectius i continguts.
- El material elaborat.
- La metodologia de treball.
- Els resultats obtinguts amb cada subjecte.
- La continuïtat del projecte enfocat a l'orientació professional i educativa dels subjectes.

EXPOSICIÓ, ANÀLISI I DISSECCIÓ DELS RESULTATS

Des de l'inici, mitjançant les fases 1 i 2, es van anar recollint les dades més rellevants dels cinc subjectes, gràcies al traspàs d'informació realitzat per la tutora del centre.

Gràcies a aquesta informació i les observacions que vaig realitzar al despatx durant les sessions, vaig poder fer-me un perfil de cada subjecte i valorar el tipus de dificultats, les característiques cognitives i intel·lectuals, les estratègies d'aprenentatge, les necessitats envers l'estudi, etc.

D'altra banda, l'administració del test CETI a cadascun dels subjectes ens va acabar de donar la informació necessària de les mancances que tenien els subjectes en la dinàmica diària que utilitzen per estudiar.

A partir d'aquí, ja havia recopilat molta informació i em vaig dedicar a sintetitzar el més important de cada àrea.

Com he comentat abans, es va decidir posar a pràctica tots els blocs de continguts amb tots els subjectes amb l'objectiu d'afiançar les àrees que havien donat més justes.

Durant tot el procés de posada en pràctica del projecte, s'han anat fent reunions amb la psicopedagoga del centre per anar programant les sessions i valorar la pràctica tant de les activitats com del mètode de treball.

Vam pactar realitzar un power point sobre el primer bloc de continguts, els factors externs, per veure com anava aquest material. Després de passar-ho als diferents subjectes, vam adonar-nos que la informació havia quedat molt visual, lúdica, clara i els subjectes havien assimilat els continguts d'una manera molt ràpida i efectiva.

Degut al bon funcionament i l'èxit dels resultats d'aquesta primera prova, vaig començar a elaborar la resta de material dels següents blocs amb el vist i plau de la tutora.

Cal dir que els subjectes del projecte han participat positivament i han manifestat gran interès en totes les activitats.

Abans de la presentació de cada bloc, la tutora feia una sèrie de preguntes segons el bloc a treballar, amb l'objectiu de fer una comparació al final de la sessió i obtenir més informació sobre que havien après.

Per a cada bloc de continguts vam elaborar una rúbrica amb l'objectiu d'enregistrar la informació de cada subjecte i dels diferents blocs.

Aquesta consistia en les següents ítems:

CRITERIS D'AVUACIÓ	SI	NO	A VEGADES
EL SUBJECTE HA ENTÈS ELS CONCEPTES PRINCIPALS DEL BLOC DE CONTINGUTS PRESENTATS.			
ELS RECURSOS MATERIALS HAN ESTAT ADIENTS.			
HA REALITZAT AMB ÈXIT LES ACTIVITATS FINALS.			
HA RESPOS A LES PREGUNTES INICIALS, RESPOSTES MÉS ADIENTS AL FINAL DE LA SESSIÓ.			
PROPOSTES DE MILLORA			

A continuació, farem una dissecció dels resultats de cada subjecte.

El subjecte 1, és l'alumne de primària. En aquest cas, és l'evolució que ha estat més positiva potser perquè era l'únic que assistia dues vegades per setmana al centre i amb el que hem pogut treballar d'una manera més tranquil·la i incidint més en aquelles àrees en les que havia donat més baix en el test.

Vam incidir especialment, en el bloc dels factors interns, treballant conceptes com l'autoestima, l'actitud i la motivació on vam trobar un desenvolupament molt positiu en les sessions posteriors envers les tasques que de vegades li costaven més posar-se a treballar.

Aspectes com la memòria i l'atenció s'han de continuar treballant diàriament degut a les seves dificultats d'aprenentatge.

Pel que fa al bloc de la planificació, vam realitzar una activitat, elaborar un horari per planificar el temps després de l'escola i la tutora va informar als pares per a què portessin un seguiment. La realització d'aquest horari el va ajudar molt a gestionar el temps a l'hora de fer els deures.

Pel que fa al bloc del mètode i la síntesi vam trobar dificultats en l'elaboració de resums ja que li costava trobar les idees principals d'un text. Aquesta activitat s'ha de continuar treballant juntament amb la del subratllat. Tot i que va realitzar una gran millora en les activitats que li manava la tutora per a fer a casa.

La resta de blocs es van assolir amb èxit.

El subjecte 2, és l'alumna de segon d'ESO. Va donar baixes les següents àrees del test: l'ambient extern, l'actitud, la planificació i la concentració.

Pel que fa al primer bloc de continguts relacionat amb l'ambient extern va trobar un a millora en l'estudi al modificant el mobiliari i la llum de la seva habitació.

En el segon bloc de continguts, també vam trobar una millora envers la seva actitud envers algunes tasques. La planificació de les seves tasques mitjançant l'horari que vam fer, va ser una millora excel·lent en quant aprofitament del temps per realitzar treballs que tenia que entregar o planificar el temps d'estudi per als exàmens.

Pel que fa al bloc 5 destinat a la síntesi, va anar molt bé realitzar els esquemes i guions dels continguts que havia d'estudiar, ja que amb anterioritat, sovint barrejava continguts d'altres apartats i per tant suspenia l'examen. Vam trobar una millora en les assignatures de tecnologia i medi natural i social, les matèries on tenia més dificultat.

El subjecte 3, és un alumne de quart d'ESO. Amb ell, vam fer molta incidència en els factors externs, en el tema de la planificació i els esquemes.

La realització de l'horari per planificar el temps d'estudi de cara als exàmens, li va anar molt bé ja que vam distribuir i prioritzar el temps d'estudi de cada assignatura i va poder anar més segur i tranquil als exàmens, que els tenia concentrats quasi tots en una setmana.

Pel que fa al bloc de la síntesi, li va anar molt bé realitzar els esquemes i els guions per als exàmens d'història, on tenia gran dificultat per memoritzar els continguts però va posar ganes, els va memoritzar i va aprovar!

El subjecte 4 és una alumna de tercer d'ESO. En aquest cas, també vam incidir molt en el tema de la planificació ja que al igual que el subjecte anterior tenia concentrats la majoria d'exàmens en un període curt.

La elaboració de l'horari li va anar molt bé per saber per quines assignatures havia de començar a estudiar, el temps de descans que havia de realitzar entre unes i altres i quines havia de deixar pel final.

Amb el bloc de la síntesi, va aprendre a millorar els resums i li va anar molt bé realitzar mapes conceptuals mitjançant l'EXAMTIME per l'assignatura de tecnologia. També vam observar una millora en les notes dels últims exàmens realitzats.

Per últim, **el subjecte 5**, un alumne de tercer d'ESO, és el que menys evolució ha tingut degut a les seves dificultats específiques envers l'aprenentatge.

Tot i això, vam treballar tots els blocs de continguts i aspectes com l'actitud i al predisposició a fer les tasques van millorar positivament.

En aquest cas, s'ha de continuar treballant tot els blocs del projecte a llarg termini.

A nivell general, podem dir que el mètode d'estudi ha funcionat bé ja que l'aplicació d'aquest a coincidit amb l'època d'exàmens a l'escola i l' institut, i els resultats han estat molt més positiu en la majoria de subjectes que anteriorment.

Pel que fa als **obstacles** trobats, puc dir que a part del temps, l'únic trobat ha estat la elaboració del material destinat al bloc de continguts de la síntesi, en el qual treballàvem: el resum, l'esquema i els mapes conceptuals. En aquest cas, en les activitats proposades hi havia molt de text i tot i que les sessions eren individuals i el ordinador el feia servir un subjecte, la informació quedava molt densa i poc motivadora.

Com que ens vam adonar en la primera sessió, on només assistien dos subjectes, vaig tindre l'oportunitat de canviar-ho per a la propera, on vaig substituir el text per imatges on es trobava aquest.

En les dues últimes sessions, la tutora i jo vam elaborar **una rúbrica** amb la finalitat d'avaluar tot el projecte:

CRITERIS D'AVUACIÓ	SI	NO
Els objectius són adequats, realistes i s'ajusten al projecte d'intervenció.	X	
Els blocs de continguts i la seva seqüenciació han estat plantejats per la consecució dels objectius.	X	
La metodologia ha resultat eficaç per portar a terme el projecte.	X	
La temporalització prevista ha estat adequada.		X
Les activitats dels continguts han estat adients.	X	
Els resultats han estat positius en els subjectes.	X	
OBSERVACIONS I PROPOSTES		
<ul style="list-style-type: none"> ✚ És necessita més temps per portar a terme els blocs de continguts i les activitats. ✚ És necessari treballar les eines de síntesi (resum, esquema, mapa conceptual) amb els llibres de text que utilitzen els subjectes a l'aula i amb les àrees que tenen més dificultat per memoritzar o aprendre. 		

- ✚ S'ha de tenir en compte el ritme de treball de cada subjecte.
- ✚ La continuació i prospectiva del projecte ha d'estar enfocada a la orientació professional dels subjectes.
- ✚ Caldria tornar a passar el test CETI al concloure el projecte i comparar resultats.

Tanmateix, el projecte presenta una sèrie de punts i punts febles:

PUNTS FORTS	PUNTS FEBLES
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Els objectius estan seqüencials per nivells. ✓ Els continguts es presenten de manera progressiva. ✓ El material elaborat està graduat i és auto instructiu. ✓ Es fomenten els hàbits d'estudi i la motivació per l'aprenentatge. ✓ El treball individualitzat a afavorit l'aprenentatge significatiu. ✓ El projecte implica a les famílies. ✓ Es gestiona de manera eficaç el temps d'estudi. ✓ És un bon material per als mestres. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Els objectius s'han de fixar a llarg termini. ○ Falta de temps, molts cops l'hora passava ràpidament. ○ Les ultimes hores (19:45 a 20:45) no són adients per treballar les tècniques d'estudi. Els subjectes que assistien a aquelles hores venien cansats. ○ Els resultats no són immediats.

Fent una **reflexió crítica i realista**, l'assoliment dels objectius així com els resultats han trigat més del que en un principi esperava. Tot i que hem anat amb un bon ritme en l'aplicació del projecte, trobo que hauríem d'haver començat abans però en faig una lectura positiva ja que això m'ha ajudat a ser més flexible i adaptar-me a l'evolució dels subjectes i a les dificultats que han anat sorgint en el transcurs de la intervenció.

A partir d'aquesta experiència, he de dir que **la visió** que tenia sobre la figura del psicopedagog/a ha canviat totalment.

Com a mestre de primària sempre havia vist al psicopedagog/a del centre escolar com una persona que venia un cop per setmana, agafava a alguns nens de forma individual i donava una sèrie de pautes als tutors per a treballar a la classes.

Al realitzar les pràctiques en un àmbit d'educació no formal, m'he adonat que aquesta visió és errònia ja que les tasques que es porten a terme són moltes i molt importants. Entenc com de vegades, una persona sola és insuficient per atendre tants casos en un mateix centre ja que s'acaba tenint la sensació de desbordament i de no arribar de la manera més adient a tots els subjectes.

Cada subjecte és únic, amb dificultats i necessitats diferents i el nostre paper és esbrinar quines són i aprendre a gestionar-les de la manera més efectiva per a què millorin tot el possible durant la nostra intervenció.

A més, la col·laboració entre tots els agents implicats és la base per afavorir l'evolució de cadascun d'ells.

CONCLUSIONS I PROPOSTES

Sin técnicas de estudio trabajar, es como en hierro frío machacar.

M.C. FERNÁNDEZ

Vull començar aquest apartat amb aquesta cita. Com a mestre que sóc i després de haver portat a terme aquest projecte, considero que gran part del fracàs escolar que s'està produint en els centres educatius és perquè no som conscients de que el conjunt de tècniques d'estudi milloren clarament els resultats.

Tot i que la mentalització per part dels alumnes "de tenir que estudiar" és fonamental, cal ensenyar-les i aplicar-les.

El Practicum ens ha donat l'oportunitat de posar en pràctica tots els coneixements teòrics adquirits durant les diferents assignatures que configuren la llicenciatura.

A més dels coneixements adquirits, m'ha permès ampliar la meua visió sobre la figura i les tasques que porta a terme un psicopedagog/a.

Són moltes aquestes i per això de vegades queda una mica difús delimitar amb exactitud fins a on arriba la seva feina.

Tot i que ara tinc més coneixements, eines, aprenentatges i habilitats, he après una cosa fonamental de la meua tutora, l'actitud.

L'actitud positiva per fer front a les dificultats, d'acompanyar i ajudar als diferents subjectes i de treballar de forma col·laborativa sempre amb ganes i amb un somriure.

M'ha encantat aprendre i treballar en aquell despatx. Sempre aprenia alguna cosa nova i marxava amb la satisfacció d'haver col·laborat en el procés de millora d'aquells alumnes.

Pel que fa al projecte, s'ha desenvolupat partint d'un context d'intervenció específic i d'una realitat professional, desenvolupant tasques que han estat necessàries per l'assoliment dels objectius marcats.

El fet de conèixer als subjectes des de l'inici del Practicum I, m'ha permès observar l'evolució de cadascun d'ells i donar-me per satisfet dels resultats obtinguts.

Tal i com he dit, s'ha respectat el pla de treball proposat i el projecte s'ha convertit en un complement del treball que realitza la psicopedagoga del centre amb els subjectes, intentant seguir la seva línia de treball i aportant noves idees i materials més sintetitzats i visuals.

He pogut observar l'administració de diferents tests al llarg de les pràctiques. M'ha sorprès que n'hi hagi tants i el fet de no tenir coneixement de molts d'ells.

Trobo que seria interessant aprofundir en les diferents tipologies d'una manera més específica ja que són la base del diagnòstic i de la futura intervenció. Des de la UOC, hem estudiat uns quants però de manera molt superficial.

En conclusió, tenir l'oportunitat de posar en pràctica tots els coneixements en un context real i aprendre d'altres, m'ha enriquit tant personalment com professionalment i considero sincerament que m'ha aportat l'experiència, les eines i les habilitats per poder desenvolupar la meva tasca com a futur psicopedagog de manera professional.

BIBLIOGRAFIA

- Coll Salvador, C. (coordinador). 2010. *Psicologia de la instrucció*. Barcelona. UOC.
- Perinat Maceres, A. (coordinador). 2011. *Desenvolupament i aprenentatge durant l'edat escolar*. Barcelona. UOC.
- Alonso Tapia, j. (coordinador). 2011. *Diagnòstic en educació*. Barcelona. UOC.
- Monereo Font, C. (coordinador). 2012. *Models d'orientació i intervenció psicopedagògica*. Barcelona. UOC.
- Giné, C; Mauri Majós, T.(coordinadors). 2012. *Anàlisi de casos*. Barcelona. UOC.
- Sánchez Miguel, E.(coordinador). 2010. *Dificultats d'aprenentatge i intervenció psicopedagògica*. Barcelona. UOC.
- Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya. 2009. *Currículum d'educació primària*.
- Badia Garganté, A., Mauri Majós, T., Monereo Font, C. (coordinadors). 2014. *La pràctica psicopedagògica en educació no formal*. Barcelona. UOC.
- Ávilba Hernandez, C., Swistunowicz, Z. 2013. *Técnicas de estudio*. Ministerio de educación, Gobierno de España.
- Valle, A., Cabanach, R., Núñez, J. 2006. *Metas académicas, estrategias cognitivas y estrategias de autoregulación del estudio*. Psicothema. Vol. 18, nº 2, pp. 165-170.
- Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya. 1999. *Eines per l'orientació de l'estudiant*. Centre de Recursos. Barcelona.
- Genovard, C. i altres. 1985. *Hábitos de estudio. Cómo estudiar para aprender*. Barcelona. I.C.E. Universidad Autónoma.

- Bernardo Carrascoso, J. 1995. *Cómo aprender mejor. Estrategias de aprendizaje*. Ediciones Rialp, S.A. Madrid.
- Espósito, A. 1994. *Aprender a estudiar*. Editorial de Vechii. Barcelona.
- Fernández, G.M., García, M.A. 1995. *Las técnicas de estudio en la educación secundaria*. Editorial Escuela Española. Madrid.
- Jiménez Ortega, J. 1994. *Método práctico de técnicas de estudio. Guía para el profesor*. Visor Distribuciones, S.A. Madrid.
- Puig, I. 1992. *Aprender a aprender*. Eines d'estudi. Editorial Empúries. Barcelona.
- CAÑAS, José, Hernández, Teresa. 1989. *“Ayudar a Autoestudiar: Teoría y Práctica”*. Madrid. Nancea.
- AA.VV. (2004). *Técnicas de estudio: resumen y esquema*. Universidad de La Salle-Distrito de Madrid.
- Monereo Font, C. i Clariana, M. (1993). *Profesores y alumnos estratégicos*.
- Moreno Martínez, A. 2002. *“Técnicas y estrategias para afrontar el estudio de manera eficaz”*. Ediciones Aljibe.
- León Gross, E. 2004. *“Técnicas de estudio. Claves para mejorar el rendimiento intelectual”*. Editorial LIBSA.
- J.M. Báez, P. de Tudela y J. Báez. *“Método y técnicas de estudio.”* Manual para estudiantes Editorial Edinumen.
- Vallés Arándiga, A. *“Aprender a aprender”*. Editorial Marfil.
- Tierno, B. 1994. *“Las mejores técnicas de estudio. Saber leer, tomar apuntes y preparar exámenes”*. Ediciones Temas de Hoy.
- Ocaña, J.. 2004. *“Aprender a aprender. Estrategias y mapas mentales para estudiantes”*. Editorial CCS.
- SALAS, Miguel. 1993. *“Técnicas de estudio para enseñanzas medias y universidad”*. Madrid. Alianza Editorial.

WEBGRAFIA:

http://www.psicologia-online.com/infantil/tecnicas_estudio.shtml

<http://www.psicopedagogia.com/tecnicas-de-estudio/metodo>

http://www.xtec.cat/~jcruz/t_estudi/index.htm

<http://www.educaweb.com/contenidos/educativos/tecnicas-estudio/>

http://ntic.educacion.es/w3/eos/MaterialesEducativos/mem2006/aprender_estudiar/index2.html

<http://www.aplicaciones.info/utiles/tecnicas.htm>

http://www.estudiantes.info/tecnicas_de_estudio/tecnicas_de_estudio.htm

http://www.estudiantes.info/tecnicas_de_estudio/tecnicas_de_estudio.htm

<http://www.psicopedagogia.com/tecnicas-de-estudio/>

http://monicadizorienta.blogspot.com.es/2013/02/tecnicas-de-estudio-fichas-de-trabajo_4.html

<http://ayudaalestudio.blogspot.com.es/>

<http://www.elorienta.com/iesdistrictemaritim/index.php>